

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Γιώργος Ν. Μαγούλιος, Καθηγητής
Τμήμα Λογιστικής & Χρηματοοικονομικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Κεντρικής Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ (ΕΕ)

Περιεχόμενα:

- Ίδρυση και εξέλιξη της Ε.Ε.,
- βασικές συνθήκες,
- θεσμικά όργανα,
- διαρθρωτικά ταμεία,
- προϋπολογισμός,
- βασικές πολιτικές της Ε.Ε.,
- Συνταγματική Συνθήκη,
- αρμοδιότητες της Ε.Ε.

Λέξεις κλειδιά: Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σκοπός: Η κατανόηση της λειτουργίας της ΕΕ στη διαχρονική εξέλιξή της, η γνώση των βασικών πολιτικών της και της συμβολής τους στη διαμόρφωση του οικονομικού και επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

6.1. Οι βασικές συνθήκες της Ε.Ε. (Ε.Ο.Κ.)

Η *Ευρωπαϊκή Ένωση* θεμελιώνεται στις εξής *Συνθήκες*:

- *Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα (ΕΚΑΧ)*, υπεγράφη το 1951 και τέθηκε σε ισχύ το 1952.
- *Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΟΚ)*, 1957.
- *Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΚΑΕ)*, 1957.
- *Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)* (Μάαστριχτ) υπεγράφη το 1992 και τέθηκε σε ισχύ το 1993.

Άλλες σημαντικές συνθήκες: *Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη (ΕΕΠ)*, *συνθήκη του Άμστερνταμ*, *συνθήκη της Νίκαιας κ.λπ.*

6.2. Οι διαδοχικές διευρύνσεις της Ε.Ο.Κ. (Ε.Ε.)

Τα *ιδρυτικά* μέλη της Ε.Ο.Κ. ήταν: Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Γαλλία και Ιταλία (6 μέλη).

- **Πρώτη διεύρυνση (1973):** Αγγλία, Ιρλανδία, Δανία (9 μέλη).
- **Δεύτερη διεύρυνση (1981):** Ελλάδα (10 μέλη).
- **Τρίτη διεύρυνση (1985):** Ισπανία, Πορτογαλία (12 μέλη).
- **Τέταρτη διεύρυνση (1995):** Αυστρία, Φινλανδία, Σουηδία (15 μέλη).
- **Πέμπτη διεύρυνση (2004):** Κύπρος, Μάλτα, Λιθουανία, Εσθονία, Λετονία, Τσεχία, Σλοβακία, Πολωνία, Ουγγαρία και Σλοβενία (25 μέλη).
- **Έκτη διεύρυνση (2007):** Βουλγαρία και η Ρουμανία (27 μέλη).
- **Έβδομη διεύρυνση (2013):** Κροατία (28 μέλη).

6.3. Τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο
- Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο
- Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο
- Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ε.Ο.Κ.Ε.)
- Η Επιτροπή των Περιφερειών
- Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.)
- Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής κ.λπ.

6.3.1. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Οι κύριες *αρμοδιότητες του Κοινοβουλίου* είναι:

- Ασκεί από κοινού με το Συμβούλιο τη **νομοθετική εξουσία**.
- Ασκεί **δημοκρατικό έλεγχο** επί όλων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης και ιδιαίτερα επί της Επιτροπής. Έχει την εξουσία να εγκρίνει ή να απορρίπτει τον διορισμό των Επιτρόπων, καθώς και να κάνει δεκτή πρόταση δυσπιστίας κατά της Επιτροπής συλλογικά.
- Ασκεί, από κοινού με το Συμβούλιο, αρμοδιότητες σχετικά με τον **προϋπολογισμό** της Ένωσης και συνεπώς μπορεί να επηρεάζει τις δαπάνες της.

6.3.2. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

- Αποτελείται από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων (δηλαδή προέδρους και πρωθυπουργούς) όλων των χωρών της Ένωσης και από τον πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά τέσσερις φορές τον χρόνο για να συμφωνήσει τη γενική πολιτική της Ένωσης και να εξετάσει την πρόοδο που σημειώνεται και έκτακτα όταν προκύπτει ανάγκη.
- Είναι το ανώτατο όργανο χάραξης πολιτικής στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γι' αυτό οι συνεδριάσεις του αποκαλούνται **«σύνοδοι κορυφής»**.

6.3.3. Το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το **Συμβούλιο της ΕΕ** είναι το κύριο όργανο λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις συνεδριάσεις του παρευρίσκεται ένας υπουργός από κάθε κυβέρνηση κράτους μέλους της Ένωσης, ανάλογα με τα υπό συζήτηση θέματα. Οι κύριες **αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Ε.Ε.** είναι οι εξής:

- Θεσπίζει **ευρωπαϊκή νομοθεσία**. Σε πολλούς τομείς το Συμβούλιο νομοθετεί από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Συντονίζει τη γενική **οικονομική** πολιτική των κρατών μελών.
- Συνομολογεί **διεθνείς συμφωνίες** μεταξύ της Ένωσης και άλλων κρατών ή διεθνών οργανισμών.
- Εγκρίνει τον **προϋπολογισμό** της Ένωσης από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- Αναπτύσσει την **Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφάλειας** της Ένωσης (ΚΕΠΠΑ).
- Συντονίζει τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών **δικαστικών** και αστυνομικών αρχών σε ποινικές υποθέσεις.

6.3.4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** είναι η κινητήρια δύναμη του θεσμικού συστήματός της Ε.Ε., προτείνει τη νομοθεσία πολιτικές και προγράμματα δράσης, είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση των αποφάσεων του Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εκπροσωπεί και υπερασπίζεται τα συμφέροντα της Ένωσης ως σύνολο.

Οι κύριες **αρμοδιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** είναι:

- Προτείνει **νομοθεσία** στο Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- Διαχειρίζεται και υλοποιεί τις **πολιτικές** και τον προϋπολογισμό της Ένωσης.
- Επιβάλλει το ευρωπαϊκό **δίκαιο**, από κοινού με το Δικαστήριο.
- Εκπροσωπεί την Ευρωπαϊκή Ένωση στη διεθνή σκηνή, διεξάγοντας διαπραγματεύσεις για τη σύναψη **συμφωνιών** μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών καθώς και διεθνών οργανισμών.

6.3.5. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Το **Ευρωπαϊκό Δικαστήριο** τηρεί την ευρωπαϊκή νομοθεσία και εκδίδει δικαστικές αποφάσεις για τις υποθέσεις που παραπέμπονται σε αυτό. Στη σύνθεσή του συμμετέχουν ένας δικαστής από κάθε χώρα της Ένωσης και οκτώ γενικοί εισαγγελείς.

Οι βασικές **αρμοδιότητες** του Δικαστηρίου είναι:

- Η διασφάλιση της **τήρησης** του κοινοτικού δικαίου.
- Η επίλυση των **διαφορών** που προκύπτουν μεταξύ των κρατών μελών, της Ένωσης και των κρατών μελών, μεταξύ των θεσμικών οργάνων και μεταξύ των πολιτών και της Ένωσης.
- Η έκδοση **αποφάσεων** για τις υποθέσεις που παραπέμπονται σε αυτό.
- Η **ερμηνεία** του κοινοτικού δικαίου και των σχετικών θεμάτων που τίθενται από εθνικούς δικαστές.

6.3.6. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Ο ρόλος του **Ελεγκτικού Συνεδρίου** είναι να ελέγχει τη σωστή χρησιμοποίηση των πόρων της Ένωσης, τη νομιμότητα και την κανονικότητα της πραγματοποίησης των εσόδων και δαπανών της και να εξακριβώνει τη χρηστή διαχείριση του προϋπολογισμού της.

Οι βασικότερες **αρμοδιότητες** του Ελεγκτικού Συνεδρίου είναι:

- Ελέγχει την κανονική εκτέλεση του **προϋπολογισμού** της Ένωσης, τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων και των δαπανών και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση.
- Η παροχή **συνδρομής** προς τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με την υποβολή ετήσιας έκθεσης μετά το κλείσιμο κάθε οικονομικού έτους.
- Εκδίδει **γνωμοδότηση** πριν την έγκριση των δημοσιονομικών κανονισμών της Ένωσης.

6.3.7. Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ε.Ο.Κ.Ε.)

Η **Ε.Ο.Κ.Ε.** φιλοδοξεί να αντιπροσωπεύει την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών της Ε.Ε. Είναι ένα **συμβουλευτικό** όργανο, το οποίο εκπροσωπεί τους εργοδότες, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις, τους αγρότες, τους καταναλωτές και τις υπόλοιπες ομάδες συμφερόντων, που απαρτίζουν συλλογικά την «οργανωμένη κοινωνία των πολιτών».

Οι **αρμοδιότητες** της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής είναι:

- Εξασφαλίζει μια **συμβουλευτική** λειτουργία απέναντι στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στο Κοινοβούλιο, είτε μετά από αίτημά τους είτε κατόπιν ίδιας πρωτοβουλίας.
- Ενθαρρύνει τη μεγαλύτερη **συμμετοχή** της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στην Ένωση.
- Ενισχύει το ρόλο της κοινωνίας των **πολιτών** σε χώρες μη μέλη της Ένωσης και συνδράμει στη δημιουργία συμβουλευτικών δομών στις χώρες αυτές.

6.3.8. Η Επιτροπή των Περιφερειών

Η **Επιτροπή των Περιφερειών** είναι ένα **συμβουλευτικό** όργανο αποτελούμενο από εκπροσώπους των αρχών της περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης της Ευρώπης. Εξασφαλίζει να ακούγεται η φωνή των αρχών αυτών κατά τη χάραξη των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε θέματα της αρμοδιότητάς τους.

Οι **αρμοδιότητες** της Επιτροπής των Περιφερειών είναι:

- Να προβάλλει την **τοπική** και την **περιφερειακή** άποψη σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, μέσω της έκδοσης γνωμοδοτήσεων για προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Εκδίδει **γνωμοδοτήσεις** με πρωτοβουλία της, τις οποίες διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο Συμβούλιο και στο Κοινοβούλιο.

6.3.9. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.)

Η **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Ε.Τ.Επ.)** συνδράμει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης **χρηματοδοτώντας** ορισμένα είδη επενδυτικών σχεδίων.

Οι **αρμοδιότητες της ΕΤΕπ** είναι:

- Να **επενδύει** σε σχέδια που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σχέδια τα οποία χρηματοδοτεί η Τράπεζα επιλέγονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
 - Να συμβάλλουν στην αύξηση της **ανταγωνιστικότητας** των ευρωπαϊκών βιομηχανιών και μικρών επιχειρήσεων.
 - Να προωθούν κατά κύριο λόγο την **ανάπτυξη** των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών.
 - Να συμβάλλουν στην **προσέλκυση** άλλων πηγών χρηματοδότησης.
- Κατέχει την πλειοψηφία των μετοχών στο **Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων** για τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

6.3.10. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής

Ο Διαμεσολαβητής λειτουργεί ως **ενδιάμεσος** μεταξύ του πολίτη και των αρχών της Ένωσης. Είναι αρμόδιος να λαμβάνει και να ερευνά καταγγελίες πολιτών, επιχειρήσεων και οργανισμών της Ένωσης και οποιουδήποτε κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε χώρα της Ένωσης.

Οι **αρμοδιότητες του Διαμεσολαβητή** είναι:

- Βοηθά να αποκαλυφθούν κρούσματα **«κακής διοίκησης»** στη δράση των ευρωπαϊκών οργάνων ή οργανισμών.
- Προβαίνει σε **συστάσεις** προς τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και διαβιβάζει οποιοδήποτε θέμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ούτως ώστε να αναλαμβάνει οποιαδήποτε πολιτική δράση απαιτείται.

6.4. Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε.

Η **οικονομική και κοινωνική συνοχή** αποτελεί έναν από τους στόχους προτεραιότητας της Ε.Ε. Με τη λειτουργία των Διαρθρωτικών Ταμείων **επιδιώκεται** η:

- Μείωση των αναπτυξιακών **ανισοτήτων** και προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσα στην Ένωση.
- Βελτίωση της **αποτελεσματικότητας** των κοινωνικών διαρθρωτικών παρεμβάσεων, με ενίσχυση της συγκέντρωσης των ενισχύσεων και απλούστευση της λειτουργίας τους.
- Συμβολή στον ακριβέστερο προσδιορισμό των **αρμοδιοτήτων** των κρατών μελών και της Κοινότητας σε όλα τα στάδια: προγραμματισμός, εφαρμογή, παρακολούθηση, αξιολόγηση, έλεγχος.

6.4.1. Τα είδη των Διαρθρωτικών Ταμείων

- Το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** δημιουργήθηκε το 1975 με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των **περιφερειών** της Κοινότητας.
- Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**, είναι το κύριο όργανο της **κοινωνικής** πολιτικής της Ε.Ε.
- Το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων** χρηματοδοτεί την **κοινή γεωργική πολιτική** της Ένωσης.
- Το **Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας**, στηρίζει τις διαρθρωτικές εξελίξεις στον τομέα της **αλιείας** σε όλες τις παράκτιες περιοχές.
- Το **Ταμείο Συνοχής** χρηματοδοτεί σχέδια που αφορούν στους τομείς του **περιβάλλοντος** και των **μεταφορικών** υποδομών.

6.5. Ο Προϋπολογισμός της Ε.Ε.

Το **δημοσιονομικό κοινοτικό σύστημα**, από τη δημιουργία του στις αρχές της δεκαετίας του 50 μέχρι σήμερα, συνεχώς εξελίσσεται. Η εξέλιξη του δημοσιονομικού κοινοτικού συστήματος:

- **Η διαδρομή προς την ενοποίηση των μέσων του προϋπολογισμού:**
- **Η δημοσιονομική αυτονομία**
- **Η θεσμική εξισορρόπηση**

6.5.1. Ο μηχανισμός των ιδίων πόρων

Οι **ίδιοι πόροι** μπορούν να ορισθούν ως τα **ίδια μέσα χρηματοδότησης**, τα οποία είναι ανεξάρτητα των κρατών μελών. Πρόκειται για **έσοδα φορολογικού χαρακτήρα, όπως:**

- Οι **παραδοσιακοί πόροι** θεωρούνται ως ίδιοι πόροι «**εκ φύσεως**» και είναι: Οι **τελωνειακοί δασμοί** εισπράττονται στα εξωτερικά σύνορα επί των εισαγωγών. Οι **γεωργικές εισφορές, φόροι** που εισπράττονται κατά τις ανταλλαγές αγροτικών προϊόντων με τις τρίτες χώρες στο πλαίσιο της Κ.Α.Π.
- Ο **πόρος Φ.Π.Α.**, που προκύπτει από την εφαρμογή ενός συντελεστή σε φορολογική βάση, ως ποσοστό του ΑΕΠ.
- Ο **πόρος ΑΕΠ** προκύπτει με την εφαρμογή ενός συντελεστή σε μια φορολογική βάση, η οποία αντιστοιχεί στο άθροισμα του Α.Ε.Π. των κρατών μελών σε αγοραίες τιμές.

6.5.2. Οι αρχές του προϋπολογισμού

Ο προϋπολογισμός της Ε.Ε. διέπεται από μια σειρά αρχών που στηρίζονται σε μεγάλο βαθμό στις διάφορες εθνικές διαδικασίες του προϋπολογισμού και οι οποίες είναι:

- ***Η αρχή της Ενότητας***
- ***Η αρχή της Καθολικότητας***
- ***Η αρχή της Αυτοτέλειας των χρήσεων***
- ***Η αρχή της Ισοσκελίσης***
- ***Η αρχή της Ειδικότητας***

6.6. Οι Πολιτικές της Ε.Ε.

Από τις πολιτικές της ΕΕ, παρουσιάζονται στη συνέχεια:

- ***Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.)***
- ***Ανταγωνισμός και Επιχειρήσεις***
- ***Το εξωτερικό εμπόριο και η τελωνειακή ένωση***
- ***Η Ευρωμεσογειακή Συνεργασία***

6.6.1. Η Κοινή Αγροτική Πολιτική (Κ.Α.Π.)

Η **Κ.Α.Π.** αποτελείται από σύνολο κανόνων και μηχανισμών, που ρυθμίζουν την παραγωγή, το εμπόριο και την επεξεργασία των γεωργικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), δίνοντας όλο και μεγαλύτερη προσοχή στην ανάπτυξη της υπαίθρου.

Οι **στόχοι της Κ.Α.Π.**, είναι να:

- Αυξάνει την **παραγωγικότητα** της γεωργίας.
- Εξασφαλίζει κατ' αυτό τον τρόπο ένα δίκαιο **βιοτικό επίπεδο** στο γεωργικό πληθυσμό, ιδίως με την αύξηση του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων στη γεωργία.
- Σταθεροποιεί τις αγορές και να εξασφαλίζει τον **εφοδιασμό**.
- Διασφαλίζει λογικές **τιμές** κατά την προσφορά αγαθών στους καταναλωτές.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών προβλέπεται η **Κοινή Οργάνωση των Γεωργικών Αγορών (Κ.Ο.Α.)**, με βασικές αρχές: *Ενοποιημένη αγορά, Κοινοτική προτίμηση, Οικονομική αλληλεγγύη.*

6.6.2. Ανταγωνισμός και Επιχειρήσεις

Η πολιτική ανταγωνισμού θεωρείται θεμελιώδης για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς. Με την **πολιτική ανταγωνισμού η Ε.Ε.:**

- Επιδιώκει ώστε να αποφεύγονται ενδεχόμενες **συμπράξεις και πρακτικές.**
- Προσπαθεί να αποφύγει την **κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.**
- Αποτρέπει τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να **νοθεύουν** τους κανόνες του ανταγωνισμού (**κρατικές ενισχύσεις**).
- Επιδιώκει την **προστασία** των καταναλωτών.
- Αντιμετωπίζει τις συμφωνίες ή συμπεριφορές **τρίτων χωρών**, που περιορίζουν τον ανταγωνισμό στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

6.6.2.1. Οι κανόνες του ανταγωνισμού

Στο πλαίσιο των *κανόνων* του ανταγωνισμού:

- **Απαγορεύονται** οι **συμπράξεις και εναρμονισμένες πρακτικές** μεταξύ επιχειρήσεων.
- Απαγορεύεται η **κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης** από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις.
- Δεν επιτρέπονται **οι συγκεντρώσεις επιχειρήσεων** (με συγχώνευση ή αγορά) που μπορεί να διαμορφώσουν ή να ενισχύσουν μια δεσπόζουσα θέση.
- Θεωρούνται ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά οι **ενισχύσεις** που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό

6.6.3. Το εξωτερικό εμπόριο και η τελωνειακή ένωση

- Το **κοινό καθεστώς εισαγωγών** της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ε.Κ.) στηρίζεται στην αρχή της ελευθερίας των εισαγωγών και στον καθορισμό των διαδικασιών που επιτρέπουν στην Κοινότητα να εφαρμόζει, σε περίπτωση ανάγκης, τα μέτρα επιτήρησης και διασφάλισης που επιβάλλονται για να διατηρήσει τα συμφέροντά της.
- **Κοινό καθεστώς που εφαρμόζεται στις εξαγωγές**, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στηρίζεται στην αρχή της ελευθερίας των εξαγωγών και τον καθορισμό των διαδικασιών που επιτρέπουν στην Κοινότητα να εφαρμόζει, σε περίπτωση ανάγκης, τα μέτρα επιτήρησης και διασφάλισης που επιβάλλονται.

6.6.4. Η Ευρωμεσογειακή Συνεργασία (Ε.Σ.)

Οι βάσεις της Ε.Σ. ετέθησαν κατά τη **Διάσκεψη της Βαρκελώνης (1995)**, στην οποία συμμετείχαν οι υπουργοί Εξωτερικών των κρατών μελών της Ε.Ε. και οι 12 τρίτων μεσογειακών χωρών (Αλγερία, Κύπρος, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Μάλτα, Μαρόκο, Συρία, Τυνησία, Τουρκία και Παλαιστινιακή Αρχή).

Η ευρωμεσογειακή εταιρική σχέση διαρθρώνεται γύρω από τρεις κύριους άξονες:

- Τον άξονα της **πολιτικής** και της **ασφάλειας**, που έχει ως στόχο τον καθορισμό ενός κοινού χώρου ειρήνης και σταθερότητας.
- Τον **οικονομικό και χρηματοδοτικό** άξονα, που θα επιτρέψει τη δημιουργία μιας ζώνης ευημερίας για όλους.
- Την **κοινωνική, πολιτιστική και ανθρωπιστική** διάσταση, που έχει στόχο να αναπτύξει τους ανθρώπινους πόρους, να ευνοήσει την κατανόηση μεταξύ των πολιτισμών, καθώς και τις ανταλλαγές μεταξύ των κοινωνιών των πολιτών.

6.7. Η Συνταγματική Συνθήκη (Σ.Σ.) της Ε.Ε.

- Στο *Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λάκεν (2001)* ξεκίνησε η **διαδικασία** για την εκπόνηση του συντάγματος της Ε.Ε. Αποφασίστηκε να συγκληθεί μια **Συνέλευση** από 105 μέλη για τη διαμόρφωση σχεδίου συντάγματος.
- Το **σχέδιο του Συντάγματος** παρουσιάστηκε στο *Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Θεσσαλονίκης (20/6/2003)*, ενώ το τελικό σχέδιο υπεβλήθη στο *Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Ρώμης (18/7/2003)*. Η Συνθήκη για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Συντάγματος υπογράφηκε από τους αρχηγούς των κρατών μελών στις *29/10/2004 στη Ρώμη*.
- Η Σ.Σ. απορρίφθηκε με δημοψηφίσματα (Γαλλία, Ολλανδία) και στη συνέχεια μετά την αναμόρφωσή της εγκρίθηκε ως **Συνθήκη της Λισαβόνας (2007)**.

6.7.1 Το περιεχόμενο της Σ.Σ. της ΕΕ

- **Το πρώτο μέρος** περιλαμβάνει τους **στόχους, τις αρμοδιότητες, τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και τα όργανα της Ε.Ε.**
- **Το δεύτερο μέρος** αποτελεί ο **Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων** που διαμορφώθηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Νίκαιας και ενσωματώθηκε στο Σύνταγμα της Ε.Ε.
- **Το τρίτο μέρος** του Συντάγματος αναφέρεται στις **πολιτικές** της Ένωσης. Κατηγοριοποιούνται οι **αρμοδιότητες** της Ε.Ε. σε **αποκλειστικές, σε κοινές και σε συμπληρωματικές αρμοδιότητες.**
- **Το τέταρτο μέρος της Συνθήκης** περιέχει τις **διαδικασίες έγκρισης και αναθεώρησης** της Συνταγματικής Συνθήκης.

6.7.2. Η κριτική στη Συνταγματική Συνθήκη της Ε.Ε.

Συνοψίζοντας τις **κριτικές** στο Σύνταγμα, αυτές αναφέρονται κυρίως στα παρακάτω θέματα:

- **Στη διαδικασία διαμόρφωσης της Συνθήκης.**
- **Στην υιοθέτηση** ως συνταγματικής διάταξης της «**άκρως ανταγωνιστικής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς**».
- **Στις ελλειμματικές κοινωνικές πολιτικές.**
- Στον τρόπο που ασκούνται τα **ανθρώπινα δικαιώματα**.
- Η αναγνώριση της στρατιωτικής **πρωτοκαθεδρίας του ΝΑΤΟ στην Ευρώπη**.
- Στην **υπεροχή της Συνθήκης** και του κοινοτικού δικαίου απέναντι στο εθνικό δίκαιο.
- **Η λήψη των αποφάσεων** με την ειδική διπλή πλειοψηφία, 55% των κρατών μελών και 65% του πληθυσμού, ενισχύει το ρόλο των μεγάλων κρατών.

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Τσιμπίρης Αλκιβιάδης

Σέρρες, 25-05-2015